

צ'ון תורני שכ"ו

בעז"ה"ת אֵלֶּה הַשְּׁלֹשָׁה שְׁנֵי הַתְּנָדִים

ג'ליון 683

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"ו יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

"המשנה למלך מצרים- איך לא מתגאים?"

יוסף הצדיק היה עבד שפל, נתין זר, אסיר עולם בתוך בור בכלא המצרי, בתחתית המדרגה. ברגע אחד התהפך עליו לגלגל הגורל, ולא רק שיצא לחרות, אלא שהפך למשנה למלך מצרים. בדרך הטבע, יכול הוא להשתכר מהכבוד הגדול ולמלא את לבו הרחב במידת הגאווה. אך כל זה לא השפיע כלל על יוסף, והוא נשאר בדיוק כפי שהיה. אותה הרגשה שהיתה לו בשעה שהיה בשפל המדרגה בבית הסוהר, נשארה גם כשהתמנה למושל.

פנתח האה

שנים עשרה שנים יוסף כלוא בבור המצרי והנה מגיע רגע השחרור המיוחל. כשזמן השחרור מגיע הכל נעשה במהירות הבזק - "וַיְרִיצֵהוּ מִן הַבּוֹר" מריצים את יוסף -

ריצה המובילה אותו בסופו של דבר אל השלטון. אין הסבר הגיוני כיצד עבד עברי, עם עבר של אסיר בכלא, נהפך תוך שעות אחדות לשליט מצרים, שהייתה נכון לאז, האימפריה החזקה בעולם. אולם המציאות חזקה מעבר לכל דמיון. יוסף מקבל שלטון ללא מיצרים, וכך אומר לו פרעה: "וּבְלִעְדֶיךָ לֹא יָרִים אִישׁ אֶת יָדוֹ וְאֶת רִגְלוֹ בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם" כל אחד מאיתנו "שבוי בכלא". כל אחד וכלאו הוא. האחד שבוי ואסור בכבלי הכעס, השני בכבלי הקנאה והשלישי ברדיפה אחר הכבוד. מי מאיתנו אינו חפץ לצאת "מהבור". כולנו רוצים להשתחרר מהרגלים שמונעים מאתנו להיות חופשיים.

כיצד עושים זאת? עלינו להתחקות אחר הטקטיקה שנקט בה יוסף, אולי נצליח גם אנו.

נתבונן נא בתגובתו של יוסף לדברי השבח שמרעף עליו פרעה המשבח את חכמתו. התגובה האינסטינקטיבית והטבעית של יוסף הייתה: "בְּלִעְדֶי! אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרַעֲהוֹ". במקום לטפור לעצמו על השכם, מייחס יוסף את כל הצלחותיו לאלוקים. זהו השלב הראשון והחשוב ביותר. אדם שמכיר ומודה בעובדה זו, זוכה לתגמול מיוחד, מידה כנגד מידה: סייעתא דשמיא - עזרה אלוהית צמודה.

"וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף וְיָהִי אִישׁ מְצֻלָּח... וְכָל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה ה' מְצֻלָּח בְּיָדוֹ" יוסף זוכה לנשיאת חן מיוחדת ולהצלחה בכול מעשי ידיו, הוא משתחרר מכלאו וכבלי וזוכה למלוכה. שינוי הוא מהלך קשה, כדי להצליח באמת חייבים עזרה ממרום, וכך כותב התלמוד: "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אינו יכול לו!". אם אנו רוצים להצליח ולהתעלות מעל לקשיים שהיצר מערים עלינו בכל הזדמנות - הבה נפנה לאבינו שבשמים, נבקש כוחות וכלים ואין ספק שבקשות מסוג זה - תמיד נענות...

שבת שלום וחנוכה שמח
מששון אליעזר פוקס

כיצד יתכן שאדם לא ירגיש שום הבדל בין בית הסוהר לבין ארמון המלוכה?

התשובה לכך היא שיוסף הצדיק תמיד הרגיש שהוא ביד ה' וכל מה שקורה לו, הכל מאת ה', למען התכלית והתיקון שלו באותה שעה. כאשר היה יוסף נרדף ע"י אחיו, והורד בעל כורחו למצרים, הוא לא נפל ברוחו משום שידע שזהו רצון ה', וכרגע זה מה שהכי טוב עבורו. גם כאשר הושלך לבית האסורים, בזוי ומושפל, חש יוסף בכל נפשו ומאודו שאין הוא בבית הסוהר, אלא ביד ה' יתברך שרוצה את טובתו.

אותה הרגשה ממש המשיכה ללוות את יוסף הצדיק גם כאשר נכנס לארמון המלוכה וזכה לכבוד מלכים. מי שמרגיש כך, אינו מושפע מהמצב שבו הוא נמצא, לא לרעה ולא לטובה - תמיד הוא נמצא ביד ה' והתנאים והנסיבות שבסביבתו אינם משנים כלל את הרגשתו. זהו כוחה של האמונה הטהורה!

זמנך הטוב
הדלקת נרות פוצאי שבת
5:22 **4:19**
 ט"ז לשמור על קדושת חג'יון
 אין לקרוא בשעת התפילה
5:54 **לית**

אָהַל הַחַיִּים

במוצאי שבת של חנוכה, מדליקים בבית הכנסת נרות חנוכה, ואחר כך מבדילים על הכוס, כדי לאחר את יציאת השבת כמה שאפשר. ואף על פי שהמדליק נרות חנוכה, פורק מעליו את קדושת השבת, מכל מקום טוב להדליק נרות חנוכה בבית הכנסת אחר תפלת ערבית, שהרי כל הציבור שאינם מדליקים נרות, נשארים בקדושת השבת עד שיבדילו. וגם כדי שיהיה פרסומי ניסא בהדלקת הנרות בבית הכנסת, שהרי אם יבדילו קודם ההדלקה, רוב הציבור ילכו לבתיהם קודם ההדלקה, ולא יראו את ההדלקה בבית הכנסת. אבל כשמגיע אדם לביתו, יעשה קודם הבדלה, ואחר כך ידליק נרות, שתדיר ושאינו תדיר, תדיר קודם. ומצות הבדלה היא תדירה, שעושים אותה בכל שבוע.

אלו שמקפידים להוציא את השבת בזמן רבינו תם, גם השבת ינהגו כך ויעשו הבדלה בזמן ר"ת ולאחר מכן ידליקו את נרות החנוכה.

הדלקת נרות חנוכה בחשמל

כתב מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, שאין יוצאים ידי חובה בהדלקת חנוכייה חשמלית, מפני שאין בחנוכייה חשמלית לא שמן ולא פתילה, והנס שהתרחש במנורת בית המקדש היה בשמן שהספיק לשמונה ימים.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם וגוי.

אין קץ אלא לשון סוף וכאן אפשר לומר שבאה התורה לרמוז לאדם שרואה שקרב קיצו עושה חשבון כמה תורה ומצוות הוא אסף בכל השבעים שנה והוא נבהל שאסף רק שנתיים ימים פה שעה שם שעה ומה הסיבה ופרעה חולם שכל משך ימי חייו הוא חולם הוא לא לקח את החיים ברצינות:

ומעשה ברבי ישראל מסלנט זיע"א שנסע ברכבת והנה ישב לידו איזה סוחר בדים שאל אותו הרב איך אתה מפרנס את עצמך? אמר לו הסוחר יש לי חנויות לבדים ומפעלים ענקיים וברוך ה' לא חסר פרנסה יש בשפע. אבל הרב שואל שוב איך אתה מפרנס את עצמך? הסוחר חשב שהרב לא שומע טוב וחזר על הדברים בקול רם, אבל הרב שואל אותו שוב איך אתה מפרנס את עצמך? כבר עניתי פעמיים למה הרב שואל אותי שוב!

אתה ענית לי איך הקב"ה מפרנס אותך אני שאלתי איך אתה מפרנס את עצמך עם מה תגיע לעולם העליון??? כמה שעות תורה יש לך כל יום אם תביא להם בדים למעלה זה לא יעזור לך שם רוצים תורה? הדברים נכנסו עמוק ללבו של הסוחר ואמר לרב אני יורד בתחנה הקרובה לאסוף פרנסה אמר ועשה. מכר את כל נכסיו בכל מקום שהם וקיבל סכום כסף אדיר ובכסף הזה הקים שבעים ישיבות נובהרדוק והוא עצמו למד תורה עד שיצא הסבא מנובהרדוק.

"וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאַבְיֵנוּ עוֹדְנוּ חַי וְיָקָדוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ."

פֶּרֶשׁ רַש"י : עַל שְׂאֵלַת שְׁלוֹם.

"טוב עין הוא יברך", ולכן מי שברכהו בשלום - יחזיר ברכלים, כגון על שלום יחזיר שלום וברכה, ועל בקר טוב יחזיר בקר טוב ומברך, וכן ע"י הדרך.

ומעשה שהיה בגרי"ז מבגריסק זצ"ל שפעם אחת במוצאי שבת שלפני ראש השנה הלך בדרך בלונת תלמידיו, ואמר לו מאן דהו "שבוע טוב", החזיר לו הרב "שנה טובה" והמשיך בדרך, ואולם לפתע שב על עקבותיו אל אותו אדם ואמר לו "שבוע טוב ומברך". והסביר, שבהיותו ובעוד יומים מתחלת שנה חדשה, אי"כ נמצא שהברכה שהחזיר לאותו אדם היא רק ליומים - פחות מהברכה שקבל, ולכן חזר להשיב לאיש כגמולו. וכזה ראה וקדש!

אהל המעשה

לב לבו של חנוכה הוא "להודות ולהלל" על הניסים הפלאיים שנעשו למכבים המעטים במאבקם נגד היוונים הרבים והגיבורים, מדוע ניצחון רחב היקף שכזה לא בא לידי ביטוי במנהגי היום? מדוע רק נס פך השמן מקבל את מלוא תשומת הלב?

יוסף הצדיק מרצה עונש בבור המצרי במשך 12 שנים על מילים שדיבר עשר שנים שהוציא דיבה על עשר אחיו, ושנתיים נוספות שביקש את עזרת שר המשקים, ואז פרעה חולם חלום שמסעיר את רוחו, ושמו של יוסף מצוין לשבח בפתרון חלומות, והוא מובהל אל פרעה. הוא קיבל את הזדמנות חייו! וממהר להחמיצה...

"בלעדי!", מכריז יוסף אחר שמעו את חלום פרעה, "אלהים יענה את שלום פרעה!" במילים אחרות: אני לא מבין בפתרון חלומות, אבל ה' יעזור לי לעזור לך... וצריך להבין, הלוא 12 שנים הוא נרקב בבור המצרי, עכשיו זה הזמן להמעטה עצמית?! מה גם, שהוא מתגרה בפרעה, עובד האלילים, שהאלוקים יעזור לו...

והפלא הגדול, שפרעה קיבל את דברי יוסף, והוא מינהו למלך מצרים! איך יתכן שכך אירע? מנהג רב שנים היה להם לאחים הקדושים, רבי אלימלך מליז'נסק ורבי זושא מאניפולי, לנדוד בדרכים הכפריות של גליציה ולהתחזות לקבצנים. בכך קיימו בעצמם גלות במטרה לזכך את נשמתם. ערב אחד הגיעו האחים לעיירה לודמיר. משראו אור דולק באחד הבתים, הם נקשו על דלתו וביקשו מבעל הבית מקום ללון.

"כאן זה לא בית מלון!", רעם בעל הבית בקול כועס, "משכן הקבצנים ליד בית הכנסת. לכו לשם!", וטרק בפניהם את הדלת. האחים הקדושים המשיכו בדרכם, ועד מהרה הגיעו לביתו של הסופר סת"ם. הלה קיבלם במאור פנים והעמיד לראשותם את צריפו הצנוע. חלפו שנים, ושוב ביקרו האחים הקדושים בעיירה לודמיר, אך הפעם בתור אורחי הקהילה הרשמיים. שמם כבר יצא למרחוק, והנה עתה הם הוזמנו בכבוד לשבות בעיירה ולהאציל על יושביה מהודם. בקבלת הפנים שנערכה לכבודם, ניגש אליהם אדון עשיר ושח בהתרגשות: "רבנים יקרים, שמי רבי פייבל. מועצת העיר העניקה לי את הכבוד לארח אתכם בביתי. מבטיח אני שלא יחסר לכם דבר!".

בינתיים הלכו האחים הקדושים לבקר את רב העיר, והשמש הוביל את דבריהם אל בית העשיר. העשיר הראה לשמש היכן האורווה עבור הסוסים, היכן חדרי הרבנים כדי להניח בהם את מזוודותיהם, והיכן אגף המשרתים - שם הוא ישכון... חלפו שעות, אולם האורחים הנכבדים טרם הגיעו. "איה הרבנים הקדושים?", שאל העשיר את השמש. השיב השמש: "הם מתארחים אצל הסופר סת"ם!". רבי פייבל אף אל צריפו של הסופר, והופתע לגלות שם את רבי אלימלך ורבי זושא מסבים מול האח הבוהקת ושותים כוס תה עם מארחם. "מה חטאתי ומה פשעתי שלא באתם להתארח בצל קורתיי?", תמה רבי פייבל לעומתם. "דווקא כבודו כן מארח אותנו!", השיב רבי אלימלך, "לפחות את החלק שאתה כה משתוקק לארח...".

רבי פייבל לא הבין, ורבי זושא הסביר: "בפעם האחרונה שהגענו לעיירתכם, היינו ללא כרכרה, סוסים, שמש ומזוודות. נקשנו על דלתך וביקשנו מקום ללון, אבל אתה סילקת אותנו בבושת פנים לחפש את משכן הקבצנים. "מסתבר", סיכם רבי זושא, "שכל שהיינו צריכים כדי שתסכים לארחנו בביתך זה סוסים, שמש ומזוודות. אם כן, הרי הם שוכנים כעת בביתך ונהנים מהכנסת האורחים הנדיבה שלך...".

"לא ברעש ה"י" אלא ב"קול דְמָמָה דְקָה" האמת מדברת בעד עצמה והיא איננה זקוקה לראווה! מי שאין לו ימה למכור, מסתתר מאחורי רעשים וצלצולים... ניצחון אור התורה על חושך תרבות החומר מסומל בכוונה תחילה בנר קטן, ללמדך, שהאור האמיתי - גם אם הוא קטן - בכוחו להאיר את חשכת הלב, מה שאין בכוחו של מחסן תאורה גדול ממדים לעשות, כי אין משמעות לאורו.

לפיכך נזנח זכר ניצחון המלחמה ממנהגי החג, לא עושים רעש וצילצולים.

לבל נטעה לחשוב חלילה שכח זרועם של המכבים הביא לניצחונם - טעות המחשיכה את אור האמת, אור האמונה. כך גם נהג יוסף. הוא ביטל את כוח זרועו והדליק את נר האמונה - אור האמת! - בארמון פרעה. מה הפלא אם כן, שכל נצנוצי הכזב המצריים נמוגו אל מול אורו של יוסף, והוא הומלך למלך מצרים.

"כמה זמן ייקח לי להגיע למטה בקפיצה?", שאל "הכם" אחד את חברו, שהיה בעל מנת-משכל די זהה.

"אממ...", ניסה החבר לאמוד ממרומי מגדל אייפל את זמן הנחיתה המשוער, "שבוע בערך"...

"אני אגיע למטה חי או מת?" המשיך הראשון לברר.

- "בטח שלא תחיה. זה שבוע בלי אוכל"...

בעל: מה יש לאכול היום?
האשה: כלום!
בעל: אבל אתמול גם לא היה כלום!
אשה: נכון! זה שאריות מאתמול...

תמיד חשבתי שאוויר זה בחינם
עד שקניתי שקית צ'יפס

קצת מאתנו

שאל אותי חבר שאלה רטורית: "איזה נר הכי מעסיק אותנו?". לא הבנתי כוונתו. המשיך והסביר כאשר כל נרות החנוכה מאירים יפה, אנו עסוקים בנר המהבהב, החלש, זה שנוטה להיכבות. מיישרים ומטפלים, עד שיבער יפה. הרגשתי שחברי רומז למשהו. המתנתי, ואכן המשיך "בחנוכויות שלנו, במשפחה, בתלמוד תורה, בישיבה, רוב הנשמות מאירות יפה וברור. הללו אינן זקוקות ליחס מיוחד. לעתים יש נר 'מסכן', אֶשׁוּ דועכת. עלינו להתמסר לנשמה זו ולהצילה!".

מדי שנה חל חנוכה בין פרשת וישב לפרשת מקץ. 'התפר' בין הפרשיות הוא בנקודה הכי נמוכה, שיא השפל. יוסף במאסר. שכוח ועזוב. מה היה קורה איתנו היום? אחד שכזה היה מקבל מיד חותם של בחור בעייתי, הסתבך עם אחיו, חשוד במעשים חמורים. רחוק מן העין ומן הלב. מעשים אסורים גרמו להכניסו לבית האסורים. אבוד. חסר סיכוי. התחיל כמסלסל בשערו וסיים כמטלטל בצערו. אמנם בנשי"ק, חינני וכישרוני, אך כנראה 'לא יצא ממנו כלום'... אך התורה מלמדת אותנו דרך חיים!

רבינו הרמב"ם פוסק: **הטבת הנרות 'מצוות כהונה'**. ואילו **הדלקת הנרות כשרה אף בזר**. להעלות אש בנר העומד קֶן – אין בכך 'רבותא', לא נדרשת לזה כהונה! לא צריך להיות 'מחנך מומחה' ללמד תלמיד חֶלֶק או לנהל 'מציוינים'. המומחיות היא **'להטיב את הנרות'**, לנקות מהם האפר, למלא שמן, להעמיד פתילה ולכוונה. על משגיח/מלמד מומחה לקחת נר ה' **נשמת אדם**, לנקותו מילדותיות, לטהרו מפסולת שבו, לנסוך בו דעת, להעמיד פתילת הנפש לקבלת האור, 'נר מצוה ותורה אור'. ממנים 'אברך טוב' להיות מלמד בחיידר או משגיח בישיבה. ומה לו עם **חינוך**? וכי התמחה **בהטבת נשמות**? משגיח בישיבה אינו משגיח כשרות. משגיח כשרות הוא פֶּקַח הנועל שערים. פוסל דברים. בחינוך פתוחים לבבות באהבה!"

על הניסים ועל הפורקן... קל להפיק נחת מתלמיד רגוע, אך מעשה **ניסים** יש בהעמדת תלמיד רעוע! פשוט ללמד תלמיד מוכשר, אך מחנך מומחה מטיב עם תלמיד מתקשה ומביא לו **פורקן**. קל להשגיח בישיבה על טאטא'לה, 'ילד טוב ירושלים', ואילו איש חינוך שמכיל באהבה 'נשמה סוערת', מממש אישיותו ומפריחו – מוכיח **גבורות וישועות!**

בספה"ק מבואר כי 'בית שמאי' היו בדרגה גבוהה. לשיטתם ביום הראשון מדליק שמונה! לעומתם, 'בית הלל' ידעו שקשה להתחיל **גבוה**. ביום האי' מדליק אחד! מכאן ואילך מוסיף והולך... לאט, בהדרגה! על מה סמכו בימינו **לפסוק כבית שמאי**, לדרוש הצטיינות מכולם, ללא מדרג סובלני? השינוי מתחיל ממך! פְּדוּק וּמְצָא פך טהור! תאמין שיש להם סיכוי! גרש חושך וייאוש, 'מעט מן האור' יוסיף וילך. תהיה 'מחנך' שמחולל נס חנוכה, תהיה 'משגיח' שמצמיח ישועה, תהיה אבא שמיטיב את הנר. בהצלחה.

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

 לבריאות ברכה והצלחה
אברהם בן נקדם ניסן הי"ו
 וכל משפחתו א.מ.ן

שיעור בפרשת שבוע
 מהרב **שמשון פוקס שליט"א**
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
 בביכנ"ס **אור אבנר**
 רח' **משה דיין** קרית הסביונים **יהוד**
מנחה - בשעה 16:10

בית הכנסת
"עולי בבל"
 ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 7:30
מנחה ערבית - 16:10
שיעורי תורה מידי יום
לאחר ערבית
 יום א' ב' ה'
 רב בית הכנסת
 הרב יהונתן אמדי שליט"א
 יום ג'
 הרב **שמשון פוקס שליט"א**
 יום ד'
 הרב **נאור דרשני שליט"א**
 יום ה' -
 הרב **רפאל עגיב שליט"א**
בשעה 19:00
"יש קונה עולמו בשעה
אחת"
שימו לב <<<<

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
 לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
שאל סאלם בן גיט ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו
טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת **"היכל יצחק דוד"**
 רח' **דוד אלעזר 18**
תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 16:00
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
 יום א' - הרב **שמשון פוקס שליט"א**
 יום ב' - הרב **הגאון אברהם הכהן שליט"א**
 יום ג' - הרב **רפאל עגיב שליט"א**
 יום ד' - הרב **בן יאבו שליט"א**
 יום ה' - הרב **שלום אטלן שליט"א**

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה **20:00**
 ערבית מאוחרת: יום ב' **20:45** יום ד' **20:45** יום ה' **21:00**